

Palliatieve Zorg bij Vluchtelingen, (g)een briljant netwerk

Een kwalitatief onderzoek onder
vluchtelingen, hulpverleners &
experts

Nies van Grondelle

PHAROS

Pharos: Kenniscentrum vluchtelingen,
nieuwkomers en gezondheid

Kennis- en methodiekwontwikkeling,
verspreiding, training, informatie en advies

PHAROS

Wat ga ik vertellen?

- Achtergrond
- Probleemstellingen
- Methoden
- Bevindingen
- Overeenkomsten & verschillen
- Aanbevelingen

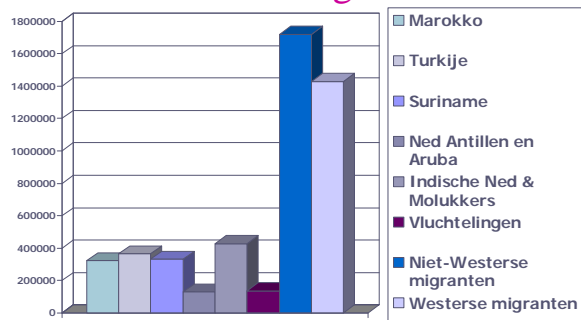
PHAROS

Waarom onderzoek naar palliatieve zorg?

- Stijging aantal migranten met kanker
verwacht
Van 6% in 2005 naar 20% in 2030 (KWF, 2006)
- Toename oudere vluchtelingen door
vergrijzing
– 25.000 vluchtelingen zijn 55 jaar of ouder
en 30.000 zijn tussen de 45 en 55 jaar.
(CBS, 2007)

PHAROS

Aantallen migranten en vluchtelingen

PHAROS

Vluchtelingen: kwetsbare groep

- Slechte gezondheid
- Veel psychische problemen
- Beperkt sociaal netwerk
- Slecht bekend met (zorg)voorzieningen

(Lahm, 2006; Moerbeek, 2002; Huijbregts, 2003)

PHAROS

Wat wilden we weten?

Van vluchtelingen:

'Welke ervaringen en aanbevelingen hebben mantelzorgers van volwassen vluchtelingen ten aanzien van hulpverleners ten aanzien van palliatieve zorg?'

Van hulpverleners:

'Welke ervaringen en aanbevelingen hebben hulpverleners ten aanzien van de palliatieve zorg voor volwassen vluchtelingen en hun mantelzorgers?'

PHAROS

Hoe kwamen we er achter? Signaleringsrapport Karin Dieleman

- Interviews met:
 - 12 Mantelzorgers
 - Overleden < 5 jaar, 10 nationaliteiten
 - Familie (8), Vrienden (4)
 - Diagnose: Kanker (9), HVZ (3)
 - 6 Hulpverleners
 - Thuiszorg (3), Hospice (2), VPTZ (1)
- Expertmeeting
 - 7 deskundigen

PHAROS

Wat weten we nu?

1. Start palliatieve fase
2. Ziekbed
3. Overlijden & nazorg

In alle fasen en aspecten van de zorg is de taalbarrière een belangrijk probleem

Wat weten we nu? I

- Start palliatieve fase

- Beperkte kennis (patiënt-delay)
- Late diagnose (doctors-delay)
- Slecht nieuws wordt te direct gebracht, 5
- Second Opinion

Wat weten we nu? II

- Ziekbed

- Wisselend zorggebruik, 4 thuiszorg, 2 verpleeghuis, 1 vptz
- Beperkte mantelzorg
- Vluchtelinggemeenschap is belangrijk
- Rol familie in het buitenland

Wat weten we nu? III

- Overlijden
 - 5 thuis, 4 ziekenhuis, 2 verpleeghuis, 1 lvh
 - Regelen van uitvaart en zaken daaromheen is zeer complex
 - Weinig mogelijkheden voor nazorg

Overeenkomsten met migranten

- Communicatieproblemen
- Informatiebehoefte
- Beperkte kennis van voorzieningen

PHAROS

Verschillen met migranten

- Kleiner familienetwerk
- Belasting mantelzorgers lijkt zwaarder
- Rol van hulpverlener: voelt intenser
- Praktische problemen rondom overlijden en uitvaart

PHAROS

Aanbevelingen

- Vergroot kennis
- Dezelfde boodschap maar dan op een andere manier
- Neem een pro-actieve houding aan
- Ondersteun de mantelzorgers
- Stel doelen bij
- Creëer openheid

PHAROS

Vragen?

'Behandel ieder *als mens* die respect en veiligheid verdient'

(citaat van een hospice verpleegkundige)

PHAROS